

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання соціального захисту постраждалих від коронавірусної хвороби (COVID-19) медичних працівників закладів охорони здоров'я, педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти всіх форм власності"

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Україна та увесь світ переживають надзвичайно складний період боротьби із гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2. У боротьбі з коронавірусною пандемією, її поширенням та проявами в кожній постраждалій країні світу, в тому числі в Україні, передову лінію оборони забезпечують медичні працівники. Медичний персонал є першою ланкою ризику зараження коронавірусом SARS-CoV-2 і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19) незалежно від віку, наявності супутніх хвороб та імунного статусу працівників.

З огляду на це, відповідно до Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб" (далі – Закон № 1645) держава забезпечує медичним працівникам державних і комунальних закладів охорони здоров'я страхову виплату у разі встановлення групи інвалідності чи їх смерті, що настала внаслідок інфікування коронавірусною хворобою COVID-19, за умови, що таке захворювання пов'язане з виконанням професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження.

В той же час, ці норми Закону № 1645 не поширюються на медичних працівників приватних закладів охорони здоров'я та найманих медичних працівників фізичних осіб – підприємців, а також медиків, які працюють як самозайняті особи, що призводить до порушення їх права на одержання передбачених цим Законом страхових виплат у разі настання інвалідності чи смерті внаслідок інфікування коронавірусною хворобою COVID-19 на робочому місці.

Необхідно підкреслити, що медики, які працюють у приватних медичних закладах та медики - самозайняті особи піддаються співставному з медичними працівниками державних та комунальних закладів охорони здоров'я підвищеному ризику інфікуватися коронавірусною хворобою COVID-19 під час виконання професійних обов'язків. Тому вони можуть так само отримати групу інвалідності або померти через цю особливо небезпечну інфекційну хворобу, але при цьому позбавлені права отримати відповідні страхові виплати.

Таким чином, існуюча сьогодні система забезпечення державою страхових виплат лише медичним працівникам державних і комунальних закладів охорони здоров'я є дискримінаційною по відношенню до працівників закладів охорони здоров'я інших форм власності. Також не враховані права громадян, які зареєстровані як підприємці, отримали необхідні ліцензії, і які надають медичну допомогу та здійснюють медичне обслуговування населення

на рівні з медичними працівниками закладів охорони здоров'я.

Очевидно, що всі медичні працівники перебувають у рівних умовах в боротьбі з пандемією та її наслідками. Але надання медпрацівникам прав на отримання страхових виплат в залежності від форми власності закладів, в яких вони працюють, і позбавлення таких прав інших, суперечить статті 24 Конституції України щодо недопущення привілеїв чи обмежень за подібними ознаками.

Крім зазначеного, із початком навчального року на вістрі інфікування опинилися педагоги та працівники закладів освіти.

Разом з тим, поза увагою законодавця залишилось питання страхування життя та здоров'я працівників освіти – викладачів, які безпосередньо беруть участь та забезпечують виконання навчального процесу як під час дії обмежувальних заходів у період введення карантину, так і до та після його дії.

Беручи до уваги той факт, що вчителі зобов'язані здійснювати постійний зв'язок із учнем (і не тільки дистанційно), зважаючи на те, що з нового навчального року зросло навантаження на вчителів (класи в багатьох містах України переповнені і з метою збереження соціальної дистанції необхідно поділити класи на групи), педагогічним працівникам доводиться здійснювати навчання дітей як безпосередньо у школі, так і дистанційно.

Зважаючи на те, що ризик зараженням викладачів гострою респіраторною хворобою COVID-19 у цей період значно збільшується, пропонуємо, враховуючи положення статті 3 Конституції України, за якою людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, запровадити для педагогічних працівників обов'язкове державне страхування на випадок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19), що пов'язане з виконанням професійних обов'язків під час дії карантину або обмежувальних заходів.

Також зауважимо, що після запровадження карантину у педагогічних працівників фактично збільшилось навантаження та кількість завдань, які необхідно виконувати у скорочені строки. Серед іншого, необхідно було внести зміни до індивідуальних робочих планів викладачів стосовно термінів виконання, переліку та обсягу завдань з метою чіткого відображення в них діяльності у період карантину. Зокрема, це стосувалось зміни в розкладі занять на період карантину; виконанні заходів професійного розвитку, зокрема, опанування технологій дистанційного навчання; додаткового розроблення методичного забезпечення дисциплін для дистанційного навчання; проведення індивідуальних консультацій і додаткових контрольних заходів тощо.

Зважаючи на нестачу вчителів, держава має довести наскільки важливим є професійний внесок педагогічних працівників під час та після запровадження карантину.

Згідно зі статтею 43 Конституції України кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці. З огляду на зазначене та з метою належного

захисту усіх без виключення медичних працівників, необхідно внести відповідні уточнення до Закону № 1645. Також, враховуючи ризики, з якими зіштовхнуться педагогічні працівники закладів освіти, а також зважаючи на важливість та відповідальність роботи, яку здійснюють працівники закладів освіти, важливо також забезпечити їх страхування на рівні із медиками.

2. Цілі і завдання прийняття акта

Законопроект розроблено задля врегулювання питання соціального захисту постраждалих від коронавірусної хвороби (COVID-19) медичних працівників закладів охорони здоров'я всіх форм власності та забезпечення належного рівня соціального захисту педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти всіх форм власності, які наражаються на додаткові ризики зараження гострою респіраторною хворобою COVID-19, виконуючи свої професійні обов'язки.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту акта

Підтримуючи ідею проекту закону реєстр. № 6192, альтернативним проектом також пропонується встановити, що для цілей статті 39 Закону № 1645 медичними працівниками (працівниками) закладів охорони здоров'я є: медичні працівники закладів охорони здоров'я всіх форм власності, наймані медичні працівники фізичних осіб – підприємців, які одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, а також фізичні особи – підприємці, які одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики і безпосередньо надають медичну допомогу.

На відміну від проекту закону реєстр. № 6192, альтернативним проектом додатково пропонується встановити наступне:

- поширити (надати) право на страхові виплати не лише працівникам закладів охорони здоров'я, але й особам, які не мають трудових або цивільно-правових відносин з такими закладами. Зокрема, йдеться про фахівців з реабілітації реабілітаційних закладів, фізичних осіб - підприємців, які одержали відповідні ліцензії з медичної практики (окремо наголошується, що право на страхові виплати надається незалежно від перебування вказаних осіб з закладами охорони здоров'я у цивільно-правових відносинах);

- захворювання педагогічного чи науково-педагогічного працівника коронавірусною хворобою (COVID-19), що пов'язане з виконанням професійних обов'язків під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), належать до професійних захворювань. Зазначені працівники закладів освіти незалежно від форми власності підлягають обов'язковому державному страхуванню на випадок захворювання на коронавірусну хворобу (COVID-19) в порядку та на умовах, установлених Кабінетом Міністрів України;

- встановити додаткові, до встановлених законодавством, доплати до заробітної плати педагогічним та науково-педагогічним закладам освіти, які

безпосередньо організовують освітній процес, у розмірі 100 відсотків заробітної плати на період виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), визначених у рішенні Кабінету Міністрів України про встановлення карантину, до завершення виконання цих заходів та забезпечити їх фінансування за рахунок фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками;

- враховуючи ризики, з якими зіштовхнуться педагогічні працівники із початком навчального року, а також зважаючи на важливість та відповідальність роботи, яку здійснюють працівники закладів освіти, важливо також забезпечити їх страхування на рівні із медиками. Встановити страхові виплати педагогічним та науково-педагогічним працівникам в розмірах, визначених медичним працівникам:

у разі встановлення групи інвалідності протягом одного календарного року, що настала внаслідок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19), за умови, що таке захворювання пов'язане з виконанням професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження - залежно від встановленої працівнику групи інвалідності та ступеня втрати професійної працездатності, але не менше 300-кратного розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року;

у разі смерті працівника - у 750-кратному розмірі прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

У даній сфері правового регулювання діють Конституція України, Закони України "Про захист населення від інфекційних хвороб", "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)", "Про освіту".

Реалізація проекту не потребує внесення змін до інших законодавчих актів України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не потребує додаткових видатків з державного чи місцевого бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття акта

Прийняття проекту Закону матиме позитивні соціальні наслідки, оскільки дозволить підвищити рівень соціальних гарантій прав медичних працівників закладів охорони здоров'я всіх форм власності, зайнятих у сфері

захисту населення від інфекційних хвороб, а також дозволить забезпечити належний рівень соціального захисту педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти всіх форм власності, які наражаються на додаткові ризики зараження гострою респіраторною хворобою COVID-19, виконуючи свої професійні обов'язки.

Народний депутат України

Королевська Н.Ю.

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Королевська Наталія Юріївна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000007FAE280094288F00
Дійсний до: 26.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 128д9/1-2021/339860 від 03.11.2021

697085